

EGYHÁZI HIRADO

A szegedi református egyház hivatalos lapja, református egyház-társadalmi és belmissziói hetilap.

ELŐFIZETÉS: HAVONKÉNT 50 FILL. EGY SZ. 15 FILL.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
REF. LELKÉSZI HIVATAL, SZEGED.

Főszerkesztő: HARSÁNYI PÁL.
Felelős szerkesztő: BAKÓ LÁSZLÓ.

MEGJELENIK
HETENKINT SZOMBATON
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Tartalom: *Vezércikk.* Bakó L.: Régi és mindig új kötelességek. — *II. cikk:* A ref. egyház sen hajtja végre a kultusziszter egyik legutóbbi rendeletét. — *Kolosváry Gábor:* E vagy... — *III. cikk.* Tájékoztató a Presbiteri Világszövetség konferenciájáról. — *Beljöld.* — *Hírek.* — *Szórványgyülekezetek.* — *Családi kör.* — *Hirdetések.*

Régi és mindig új kötelességek.

A nagy kánikula napjaiban azt hittük, hogy ennek a nyárnak soha sem lesz vége. Pedig minden elmulik és átadja a helyét az új köntösbe öltözött réginek, amelyik szintén volt idő azzal mert dicsekedni, hogy ő örökkéig tart. Igazsága is volt! Nem is volt igazsága! Elmult, de csak azért, hogy megújult erővel egyszer újra visszajöjjön. Ebben a világban minden elmulik és mégis minden megmarad, mert ennek az életnek van egy örökkévaló magva, amely halhatatlan.

Az üres hivatalszobák újra megtelnek, a teljesen kihalt és épen ezért olyan barátságatlan iskolaépületek megint benépesednek. Szeptembertől kezdve sokkal több lesz a boldog kacagás, az erőtől duzzadó ifjuélet, a hívogató jövő felé törtető bátor menetelés! Örök törvény azonban, hogy ebben a világban semmi sem teljes. Ez a szeptemberi boldog hangulat is át — és át van szöve egy csomó gonddal, megoldatlennaklátszó kérdéssel, könnyel és fájdalommal.

Fag-e tanulni a gyermekem? Az új esztendőben nem lankad-e el az ereje? Nem kerül-e rossz társaságba? Megtartatik-e, vagy elvész?

Vannak még szomorubb sóhajtások is: itt a szeptember, a fiam, a leányom iskolába

kerül. Honnan veszem a rengeteg költséget. A beiratási díj már együtt van, de ki vásárolja meg a könyveket? Új cipő kell, új ruha kell s nekünk a mindennapi falatra is olyan szükös a pénz!

És végül megszólal a magyar tragédia: itt nem taníttathatom a gyerekeket, itt idegen a levegő, idegen a lélek, idegen a nyelv! A szívem szakad belé, de el kel küldenem más országba, — az én országomba, ahol testvérként ismerős a levegő, a lélek, a nyelv. Mi lesz vele, aki még a szomszéd hártárban sem volt, olyan nagy meszeségben? Eddig ha öröme volt, velem kacagott, ha bánata, velem sirt. Ezután ezt sem lehet.

És a rettenetes az, hogy megnyugtató felelet sehonnan sem érkezik, míg csak minden egyes kérdező feifelé nem néz, Isetnhez nem fordul. Egyedül ő tud ezekre válaszolni. De a válasz a számára legtöbbször minket, a többi embereket választ ki.

Szeged a magyar jövőnek gyülekező helye. Itt bontakozik ki az eljövendő évtizedeknek egy számottevő hányada. Dicsekedés ez mindannyionk számára, de elkötelezettség is. A közöttünk és körülöttünk kibontakozó jövővel szemben felelős séggel tartozunk.

Erre a felelősségre rámutatva, hívom fel a szegedi református gyülekezet minden tagját, jöjjön és a maga tehetsége szerint vegye ki részét az ifjuság támogatásából.

Mellékes, hogy ki, milyen eszközökkel áll mellénk. A fontos az, hogy belőle táplálkozhasson a magyar ifjuság teste és lelke.

Pénzadományokat, hetenként megajánlott ingyenebédet, díjmentes, vagy mérsékelt áru szállásokat, ha jó szívből jönnek, egyaránt az ifjuság javára fordítunk Isten dicsőségére.

Csak minél többen legyünk, hogy a sok kis segítséggel nagy eredményt tudjunk felmutatni.

A cél mindent megér! A naponként könyörgött uj ég és uj föld mindenkitől áldozatot kíván.

Bakó László.

A református egyház sem hajtja végre a kultuszminiszter egyik legutóbbi rendeletét.

A napilapokból olvashattuk már a feltűnő hirt, a mely szerint a tiszai ev. egyházkerület megtagadja a kultuszminiszternek a felekezeti jogakadémiákat el-sorvasztással fenyegető rendeletének végrehajtását.

Nekünk, reformátusoknak is van jogakadémiánk Kecskeméten. Közérdekű lesz, ha elolvassuk a mi jogakadémiánk kormánybizottságának határozatát:

„Olvastatott a vallás- és közoktatásügyi miniszternek folyó évi július 10-én 50.139/1927—IV. sz. a. kelt leirata, melyben kéri az egyetemes konvent elnökségét, hogy a Kecskeméten működő egyetemes református jogakadémiánál eddig működött államvizsgálati bizottságok újbóli megalakítása iránt előterjesztést ne tegyen, mert e vizgabizottságok működését az 1927—28. tanév elejétől kezdve a jogakadémiákon beszüntetni óhajtja. Olvastatott a jogakadémia tanári karának e tárgyban készített határozati javaslata, amelynek alapján a kormánybizottság a következő határozatot hozta:

A kormányzó bizottság mindenekelőtt általánosan kijelenti, hogy bár elismeréssel adózik a kultuszminiszter ur kulturtevékenysége iránt, azt a politikát, a melyet a jogakadémiákkal szemben folytat, elhibá-zottnak tartja.

Először is azon az állásponton van, hogy átmeneti időben régi intézmények ápolása hasznosabb és célravezetőbb, mint mindenáron újaknak az alkotása.

Ósi gyökerekkel bíró intézményeket kitépni a régi talajból és addig, míg az új rétegződés befejezést nem

nyert, azokba újakat telepíteni akarni, legalább is kockázatos. Nekünk pedig már nincsen kockázatni valónk.

A jogakadémiák ilyen ősi gyökerekkel bíró intézmények, amelyek érdemeket szereztek a múltban, ki tudja, milyen idők várnak ránk, még hasznos szolgálatot tehetnek a jövőben is.

Ma megsonkítottságunkban történelmi intézményeken keresztülgázolni veszedelmes játék. Azonfelül elismerése megsonkítottságunknak is.

Köztudomásu, hogy a jogi oktatás reformra szorul. Talán készülnek is már az előmunkálatok erre vonatkozólag. Nem helyesebb volna-e megvárni a reform keresztülvitelét és szerepet juttatni a jogi oktatásban a jogakadémiáknak is. Ezt az államkormány annál is inkább megteheti, mert az állam semmivel sem járul hozzá a jogakadémiák fenntartásához.

A jogakadémiák tervszerű háttérbe szorítása és ennek a kérdésnek örökös felszínre tartása, még ha kiméletes módon és teljesen alkotmányos eszközökkel történik is, állandó izgamakat és ellentéteket vált ki az érdekeltekből.

De a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak most hivatkozott 50.139/1927—IV. sz. leirata még az eddigieknél is erősebb hullámokat fog fölverni és nagyobb ellenállásra fog találni, mert itt nemcsak azzal a ténnyel találkozunk az érdekeltek, amit a kormánybizottság nem tud helyeselni, hanem olyan eljárással is, amely ellen a legerélyesebben fel kell emelnie tiltakozó szavát.

Ez a felirat amellett, hogy sérti a jogakadémia, Kecskemét th. város és a magyarországi református egyház érdekeit, azonkívül megtámadását jelenti a magyar református egyház alkotmánybiztosította jogainak és magának a magyar alkotmánynak is.

Köztudomásu, hogy az államvizsgák már alig képesítenek valamire. Az a körülmény, hogy a doktorátus nemcsak az ügyvédi, hanem a bírói kvalifikációnak is előfeltételévé tétetett, a doktorátus színvonalának az alászállásán kívül azt is eredményezte, hogy a jogvégzetteknek 99 percentje az egyetemekre tódul, hogy az államvizsga helyett a hangzatos és minden jogi pályának előfeltételét képező tudori diplomát megszeresse.

Miután így a jogakadémiákon is megszerezhető államvizsgálati bizonyítványok sokat vesztek értékük-ből, az államvizsgák száma természetesen nagyon megfogyatkozott, úgy, hogy alig is tesznek évente öt-hatan államvizsgálatot.

Ha tehát a jövőben nem lehetne államvizsgálatot tenni a jogakadémiákon, az egymagában véve legfeljebb néhány vizsgának az elmaradását jelentené. A felületes szemlélő előtt úgy tűnnek fel a dolgok, mint hogy ha ez a kormányintézkedés nem is érintené vitális érdekét a jogakadémiáknak.

De ha figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy az államvizsga mégis csak képesítő vizsga, tehát az államvizsgálati bizonyítvány diploma jellegével bír, akkor nyilvánvaló, hogy annak megszüntetése, illetve az

államvizsgáztatás jogának az akadémiáktól való megvonása azok nyilvánossági jogának erős korlátozását s minthogy a jogakadémiákon végzetek kizárólag egyetemeken tehetnének képesítő vizsgát, ez a jogakadémia főiskolai jellegének az elhomályosítását, capitis deminutiót jelentene. Ennek legközelebbi következménye pedig az volna, hogy a magasabb évfolyamok hallgatói lassanként elmaradnának az akadémiákról, melyeknek különben akkor már csak a nevük volna akadémia és így ezek az intézetek, közöttük a kecskeméti jogakadémia is, fokozatosan elsorvadnának.

Ezt jelentené a kérdéses kormányintézkedés a jogakadémiákra vonatkozólag ma.

Ha azonban tekintetbe vesszük azt a lehetőséget is, hogy a jogi oktatás reformja annak a principiumnak az elfogadásával vitetik keresztül, hogy a doktrátus egyedül tudományos gradáció lesz és helyét az államvizsga foglalja el mint képesítő vizsga, a jogakadémiák abban a pillanatban elvesztenék létfeltételeiket és létjogosultságukat.

Ez ennek a kormányintézkedésnek a valódi jelentősége. Sérlemes ez tehát a magyar református egyházra is, mert egyetlen jogakadémiájának a működését teszi a jövőben lehetetlenné. Az egyházra még annál is inkább sérlemes, mert semmibe vételét jelent az egyetemes konvent által csak nemrég, 1924-ben kinyilvánított akaratának, melynél fogva egy jogakadémiának a „fennállását . . . kiválóan fontos tanügyi és egyházi érdeknek ismeri.”

De sérlemes Kecskemét városára is, mert egy nagy multu, azonkívül munkás, szorgalmas, a maga erejére támaszkodó és élni akaró lakossággal dicsekvő alföldi várost foszt meg ősi gyökerekkel bíró egyetlen főiskolájától és ezzel ennek a városnak a fejlődési lehetőségét a körülötte lévő városok versenyében mesterségesen gyöngíteni. A kormányhatóság ezzel az intézkedésével éppen azt — a lakosainak túlnyomó többségében római katolikus — várost büntetné, amely azzal a ténnyel, hogy a református jogakadémiát évtizedek óta támogatta, iskolapéldáját adta a felekezeti türelmességnek.

Ez a leirat a történelmi egyházak törvényben biztosított iskolafenntartási jogát is megtámadja.

Az 1790/91-ik évi 26. t.-cikk 5. §-a értelmében az egyházak alsóbb és felsőbb iskolákat állíthatnak és tarthatnak fenn nyilvános joggal. Ugy az iskolafenntartási, mint a nyilvánossági joggal vele jár a vizsgálatok felvételének a joga is, emelkül ezek a jogok csak és csaknem tartalom nélküliek.

Érthető tehát, ha ez a leirat az érdekelt felekezeteknél ebből az okból is nagy izgalmakat váltott ki.

De alkotmányjogi szempontból is súlyos aggodalmaink vannak a szóbanforgó leirattal szemben.

Az itt hivatkozott 1790/91-iki 26. t.-cikk 5-ik §-a kimondja, hogy a felekezetek által felállítandó főiskolákon „a közoktatási rendszer azonban . . . Ófelsége által lesz meghatározandó”, vagyis ez a törvény a tanulmányi és vizsgarendre vonatkozó szabályok alkotásának a jogát az államfőnek tartja fenn.

Ez a joga az államfőnek azóta a mai napig mindig tiszteletben tartatott.

Igy 1883-ban, amikor az egyetemek és a jogakadémiák tanulmányi és vizsgarendje szabályoztatott, az királyi jóváhagyással, tehát királyi rendelet erejével bíró kormányintézkedéssel történt.

Ezt a szabályzatot hatályon kívül helyezte az 1911-ik évi 128.000. sz. v. és k. rendelet, királyi jóváhagyással, vagyis amint a rendelet bevezető szavai mondják: „Ó cs. és ap. kir. Felsége f. évi okt. hó 5-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a tudományegyetemek és a jogakadémiák tanulmányi és vizsgarendjéről szóló alább közölt szabályzat szövegét jóváhagyni és annak közzétételét megengedni méltóztott.”

Ezt az alkotmányjogi elvet vallja az újabb törvényhozás is, amidőn az 1912:36. t.-cikk 5. §-a kimondja, hogy: „a debreceni és pozsonyi tudományegyetem szervezeti szabályzatát, tanulmányi és vizsgarendjét . . . a vallás- és közoktatásügyi miniszter állapítja meg és jóváhagyás végett Ófelsége elé terjeszti.”

De ha az 1911-iki királyi rendelet egymagában álló rendelkezés volna is, akkor sem állana jogában a kormányzatnak azt egyszerű miniszteri rendelettel módosítani, mert alkotmányunknak egyik kimagasló alaptétele, hogy királyi rendeletet csak törvény, vagy másik királyi rendelet, ez idő szerint kormányzói rendelet módosíthat.

Ezt a tételt juttatta kifejezésre az 1913-iki 138.000 sz. Vkm. rendelet, mely az 1911-iki kérdéses királyi rendelet 51. §-át módosította, királyi jóváhagyással.

Itt lépki túl ez az intézkedés a jogakadémiai kérdés kereteit.

Minthogy nem tétélezhető fel, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ezzel a rendelkezéssel alkotmányértést kívánt volna elkövetni, nem marad hátra más föltevés, mint az, hogy az ide vonatkozó tétéles jogszabályok tekintetében tévedésben van.

Ez azonban nem változtatja meg azt a tényt, hogy ez a leirat az egyház jogait megtámadja és alkotmányjogi szabályokat sért, miért is kijelenti, a kormányzóbizottság, miszerint nem áll módjában, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur óhajának eleget tegyen, hanem fenntartja a vizsgálobizottságok újjalakítása tárgyában folyó évi május hó 21-én hozott határozatát. Azért felkéri a konvent elnökségét, hogy ugy az alap-, mint az államvizsgabizottságok megerősítését az 1927—28. tanévre vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnál kérelmezni sziveskedjék.”

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy Hazában;

Hiszek egy isteni örök igazságban;

Hiszek Magyarország feltámadásában!

Amen.

Ez vagy . . .

Lemondani, elfelejteni
 S a nyugalom bárkáján uszni le;
 Cimborálni a közöny szellemével:
 Ez vagy magyar, Trianon gyermeke!
 Viszályt szítani magyar s magyar között,
 Fegyvered hírlap, pénz s eke;
 A rossz szomszédra nem gondolni többet:
 Ez voltál mindig Trianon gyermeke!
 Körülötted sok csonka határkő . . .
 Hódées pítvarában örködő sziklasor
 Vitézek árnyai lappanganak mögötte
 Előtte a jövő: a sűrű szürke por . . .

Kolosváry Gábor.

Tájékoztató

**a Presbiteri Világszövetség keleti ágá-
 nak magyarországi konferenciájáról.**

Lapunk legutóbbi számában irtunk a budapesti II. országos presbiteri konferenciáról, ugyszintén a magyar református lelkészek egyesületének szokásos évi nagygyűléséről. Ezeket a jelentős tanácskozásokat az országos keretek között kiemeli az a világyűlés, amelynek szintén Budapest lesz a színhelye. Egy újabb alkalom ez arra, hogy a barátságos protestáns külföld megismerjen minket.

A Presbiteri Világszövetség keleti ága folyó évi szeptember 3—13. napjain Budapesten és Debrecenben tartja évi konferenciáját, melyen részt vesznek az európai nemzetek református egyházai, a nyugati ághoz tartozó amerikai egyházak hivatalos kiküldöttei és a hozzájuk csatlakozó érdeklődők.

A külföldi vendégek szeptember 3-án indulnak Bécsből a MFTR. hajóján Budapestre, ahova este 8 óra körül érkeznek. A hajóállomáson az érkezőket dr. Ravasz László püspök köszönti az előkészítő bizottság nevében.

A külföldi vendégek az Astoriában szállnak meg, az elszakított területről érkezők a Theologia Akadémián (IX., Ráday u. 28.) illetőleg a Skót misszió épületében (VI., Vörösmarty u. 49—51.).

Szeptember 4-én 9 órakor a Budapesten ülésező ORLE. és a II. Országos Presbiteri Értekezlet résztvevői számára istentiszteletet tart a Kálvin-téri templomban Baltazár Dezső dr. püspök; a Szilágyi Dezső téri templomban Janka Károly egyházkerületi főjegyző; a Fásori templomban Antal Géza dr. püspök; 9—10-ig a Hold ucai német templomban (V., Hold uca 20.) francianyelvű istentiszteletet tart Charles Merle d'Aubigné francia egyetemi tanár.

Fél tizenegykor angolnyelvű urvacsorázó istentisztelet a Presbiteri Világszövetség tagjai és az ORLE

konferenciáján résztvevő lelkészek számára a Kálvin-téri templomban. Az angolnyelvű istentiszteleten a záróimát és áldást magyarul mondja Ravasz László dr. püspök.

Délután négy órakor a II. Országos Presbiteri Értekezlet ülésén a Vigadóban (V., Vigadó-tér) megjelennek a Presbiteri Világszövetség konferencia tagjai is, akiket Baltazár Dezső dr. püspök üdvözöl.

Szeptember 5-én fél tíz órakor a Presbiteri Világszövetség konferenciájának ünnepélyes megnyitása a Theológiai Akadémia dísztermében (IX., Ráday-u. 28.) Ének, ima, bibliaolvasás után Magyarország Kormányzójának üdvözlése. Az egyetemes konvent, a magyar királyi kormány, az ágostai hitvallású evangélikus egyház, a székesfőváros, az ORLE., stb. üdvözlésének fogadása. Ezután öt-hat tagból álló küldöttség megy az ORLE. ülésére az üdvözlést viszo-

znani. Tizenkét órakor Claparede-emlékünnepele, melynek keretében Ravasz László dr. a konferencia tagjai és meghívottak előtt leleplezi és átadja, Kováts J. István dr. theol. igazgató pedig átveszi a magyar theológusok jóltevőinek, Claparede Sándor és nejének reliefjét.

Déli háromnegyed egykor a Presbiteri Világszövetség konferenciájának tagjai részt vesznek az ORLE. ünnepi ebédjén, a városligeti Gundel-étteremben.

Délután fél ötkor Magyarország Kormányzója garden partyra látja vendégül a Presbiteri Világszövetség konferenciája külföldi tagjait Gödöllőn.

Szeptember 6—9. napjain délelőtt fél 10—12-ig és délután 6—8-ig a Presbiteri Világszövetség konferenciáján az alábbi kérdések tárgyalása és hozzászólások:

1. A Világszövetség szervezése a kontinensen. (Charles Merle d'Aubigné, Franciaország.)
2. Viszonyunk a római katolikus egyházhoz. (Kováts J. István dr. Budapest; Révész Imre dr., Debrecen; Professor Arnal, Franciaország; dr. Wilson, Írország.)
3. Viszonyunk a görögkeleti egyházhoz. (Imre Lajos, Kolozsvár; Longinides, Görögország.)
4. A protestánsizmus egysége a kontinensen. (Antal Géza dr. püspök, Pápa; Raffay Sándor ág. h. ev. püspök, Budapest; J. N. Forgan, Skócia.)
5. Az egyház lelki függetlensége; Az egyház és állam egymáshoz való viszonya. (Professor Thiebaud, Svájc; R. J. Drummond, Skócia.)
6. Istentisztelet a református egyházban. (Professor Carmer, Hollandia; Prof. C. Anderson, Anglia.)
7. Magatartásunk a „Hit és Rend“ konferencia és hasonló mozgalmakkal szemben. (D. Thompson, Amerikai Egyesült Államok; Prof. dr. Lang, Németország.)
8. A kisebbségi békekötés alá eső egyházak nehézségei.

(Boér Elek dr., Budapest; Soucek József, Csehország; Semadeni esperes, Lengyelország; Professor Bredt, Németország; Jakubenas püspök, Litvánia; Klepp Péter esperes, Jugoszlávia; Maksay Albert, Kolozsvár; Pálóczi Czinke István püspök, Rimaszombat.)

9. Belmisszió és külmisszió.

(Professor Hendersen, Skócia; dr. Zwernemann, Ausztria; Couve, Franciaország; J. C. Blair, India; W. Dixon, Uj-Zéland.)

Szeptember 10-én, szombaton délben, a konferencia Debrecenbe érkezik, ahol megtekintti a református egyház intézményeit és az egyetemi klinikát.

Szeptember 11-én, vasárnap, nyolc órakor, a Kol légium oratóriumában a konferencia számára angolnyelvű áhítat. Ezután a presbitérium díszgyűlésén üdvözlö a konferenciát. Délután vallásos összejövetel.

Szeptember 12-én, hétfőn, a Budapestén félbeszakított konferencia folytatása:

10. Munkánkra és bizonyágtételünkre vonatkozó tájékoztatás növelése.

(J. Hutchison, Skócia.; A. Gautier, Belgium.)

A konferencia berekesztése után visszautazás Budapestre, ahol este hat órakor a Presbiteri Világszövetség zábrülést tart.

Szeptember 13, kedd. Utazás kora reggel Balatonfüredre, kirándulás Tihanyba, este visszaérkezés Budapestre, ugyanekkor egy kisebb csoport megtekintti Pápát, (kedvező időben Tapolcafőt). Erkezés este Budapestre. Ugyanekkor indul a Csehszlovákiában levő ref. egyházak meglátogatására kiküldött bizottság.

Szeptember 14-én, szerdán elutazás. Ugyanekkor indulnak az Erdélyben és Jugoszláviában lévő református egyházak meglátogatására kiküldött bizottságok.

A Presbiteri Világszövetség konferenciájának külföldi tagjai itt tartózkodásuk egész ideje alatt a református egyház vendégei. Ebédre, vacsorára, vagy teára eddig meghívásokat kaptak: Magyarország Kormányzója, miniszterelnöke, az egyetemes konvent, a dunamelléki ref. egyházkerület, a budapesti református egyház, a tiszántúli ref. egyházkerület, a debreceni ref. egyház és Debrecen szab. kir. város részéről.

BELFÖLD.

Presbiteri gyűlésünk. Egyházunk presbiteri utas augusztus 23-án tartotta ez évi V-ik rendes gyűlését. Presbiteri gyűlést megelőzőleg pénzügyi bizottsági gyűlés volt, amelyen a legutóbbi adókvetés ellen beérkezett felebbezéseket tárgyalták le. A meghívó bemutatása és határozatképesség megállapítása után lelkész-elnök imája vezette be a gyűlést. A pénzügyi bizottság javaslatában 64 adófelebbezést tárgyalt le a presbiterium. A felebbezések közül 10-en csupán a

a templomfűtés; hozzájárulás törlesztést kérték. Ezeket a kéréseket kivétel nélkül teljesítette az egyháztanács. 13 esetben megadóztatott egyháztagekat felmentette az adófizetési kötelezettsége alól; 11 esetben felebbezést elutasította, 30 esetben pedig a kérelemnek megfelelőleg mérsékelte az adót. Tárgyaltattott a gyűlésen a városi segély kérdése. Bár köszönettel vette tudomásul az egyháztanács, hogy a városi költségvetés javaslatában az évi segélyt 6000 P-ről 10.000 P-re emeltetett fel, ezzel a megoldással még sem tud megelégedni. Elhatározta a presbiterium, hogy a költségvetést tárgyaló városi közgyűlésen az általunk kért összegben fogja indítványozni az évi segély megállapítását. Ez az összeg a békebeli 6000 aranykorona évi segély 3-szorosának megfelelő pengőérték. Nehány kisebb jelentőségű folyó ügy letárgyalása után a presbiteri gyűlés véget ért.

HIREK

Rothermere levele Raffay püspökhöz. Főtisztelendő Dr. Raffay Sándor püspök urnak Bhdapest. Főtisztelendő Uram! A legszívélyesebben sietek önnek köszönetet mondani leveléért. Semmi sem tett mélyebb benyomást, mint az a sok levél, amelyek mindegyike kifejezi a magyar népnek az igazság melletti helytállásában kifejtett, meg nem törhető egységességét és lelkesedését. Ezek a levelek úgy az egyes személyeknek, mint a politikai vallásfelekezeti, ipari és társadalmi rétegek minden sorából érkeztek. Meg vagyok győződve, hogy ezen egységességgel az önök reményeinek diadala biztosítva van és valóban nagyon hálás vagyok, hogyha ezen ügyben és egy jövődöbeli háboru által okozandó katasztrófának elhárítása tárgyában én is, valamit tehetek. Van szerencsém a legmélyebb tisztelettel köszöntenni **Rothermere.**

— **Istentiszteletek sorrendjé.** Szeptember hó 4-én, vasárnap, délelött 10 órai kezdettel gyülekezni istentisztelet (Durkó Gábor hitoktató-lelkész); délután 6 órakor Kátémagyarzat (Bakó László lelkész.).

— **Lapunk léghközélebbi száma** 10-én jelenik meg. Amint ez régi gyakorlat, szeptembertől kezdődőleg újra hetenként keressük fel olvasiónkat.

— **Megkezdődnek a hétfői bibliaórák.** A nyári szünét után szeptember 5-én délután 6 órai kezdettel várjuk a viszontlátást a régi résztvevőkkel; de dettel tartjuk első bibliaórákat. Örömmel és szeretettel várjuk a viszontlátást a régi résztvevőkkel; de örömmel és szeretettel hívjuk a gyülekezetünk minden tagját, aki megértette a legörökébbvaló igazságot: A teljes Irás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a fedlésre,

a megjobbításra, az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített. (Pál II. Tim. 3:17.).

— **Urvacsoraosztásunk.** Az új kenyérből az első termést az idén is Istennel ajánlottuk fel. Alkalmat szereztünk a gyülekezetnek, hogy részese legyen az urvacsora áldásiban. A bűnbánati hét kiteljesedése az augusztus 21-iki urvacsora osztásunk volt. Urvacsorával éltek 58 férfi és 62 nő. Az urasztalát megterítették Asztalos Lajos, Mészáros Ferencné és Vetró Sándorné. Istené legyen a dicsőség!

— **Az Országos presbiteri konferenciára** a Presbiterium hivatalos kiküldöttei: Teleki Sándor segédlelkész és Miskolczi Gyula gondnok. Gyülekezetünk részéről részt vesznek még a nagyfontosságú gyűlésen Balla László, Sándor Ignác, Soós Lajos, Szigyártó Albert presbiterek és özv. Péter Andrásné testvérünk. Az Isten vezérelje őket!

— **Lichtenegger Gyuláné adománya az ének-karnak.** Az Országos Dalosverseny alkalmával a terhek viseléséből egyházunk közismert és nemeslelkű asszonya, özvegy Lichtenegger Gyuláné is kiakart venni a részét. Mivel az elszállásolásoknál az általa felajánlott két szállodai szobára szükség nem volt, a magyar dalosügy céljaira szánt adományát, 50 pengőt a Szegedi Református Ének-karnak ajánlotta fel szükségletei fedezésére. A jótett maga helyett bezzel!

— **Dr. Baltazár Dezső** egyházkerületünk köztestületben és szeretettel álló nagyeredmű püspöke augusztus 15-én töltötte be püspöki munkálkodásának tizenhatodik esztendejét. Aki a magyar református egyházi életet figyelemmel kíséri, jól tudja, hogy ez idő alatt mennyit kellett püspökünknek egyik kezében karddal viaskodni, a másik kezével munkálkodni s minden igazán ítélkező elismeri, hogy az ő tizenhat esztendő s püspöki fáradságtalan tevékenysége egyházunk és hazánk történetében áldásos és sok időkre kiható. Vajha még esztendők hosszú során át istenadta nagy tehetségét teljes egészében egyházunk belső és külső építésére használhatná, melyből Isten segítségével reá is és anyaszentegyházunkra is boldogság és tisztesség áradjon!

— **Gróf Teleki József** egyházkerületi főgondnok. A dunamelléki református egyházkerület kétszázötvenegy egyházközségben hónapok óta folyik a szavazás Darányi Ignác egyházi örökére, a kerület főgondnoki tiszttségére. A 251 egyházközség összesen 313 szavazatát csütörtökön este bontották fel és számlálták meg. Nádaszy ucai püspöki palota elsőemeleti termében. A bizottságban, amely dr. Ravasz Lászlónak, a kerület püspökének elnöklésével ül: össze részt vettek: dr. Bernáth Géza, a Kuria ny. másod-elnöke, Jalsoviczky Sándor felsőházi tag, Kálmán Jenő és Huszár Dezső országgyűlési képviselők, Darányi Gyula udvari tanácsos, az egyházkerület világi tanácsbírái, dr. Joó Gyula, a kecskeméti református egyetemes jogakadémia dékánja, továbbá Takács József egyházkerületi lelkész-főjegyző, Kátai Endre, Kiss Zsigmond és Kerecsényi Zoltán esperesek, Göde Lajos

püspöki másodlelkész és dr. Nagy Sándor püspöki titkár. A 313. szavazatból egyet formai okokból érvénytelenítettek, az érvényes szavazatok közül pedig kétszáznyolcvan esett gróf Teleki József, huszonnyolc Hegedüs Lóránt ny. pénzügyminiszter, presbiterre és négy Benedek Sándorra, a tolnai egyházmegye gondnokára. Érdekes a szavazatok megoszlása az egyes egyházmegyéket tekintve: a baranyai egyházmegye 66 szavazatból 51 eset gróf Telekire, 13 Hegedüs Lórántra és 2 Benedek Sándorra; a kecskeméti egyházmegye 50 szavazata közül 48 Telekire, és 2 Hegedüs Lórántra, a külső-somogyi egyházmegye gyülekezetei 21 szavazattal tüntették ki gróf Teleki grófot, a hátralevő 9-ből 7 esik Hegedüsre és 2 Benedek Sándorra. A pesti egyházmegye 66 szavazatából egyet érvénytelenítettek, 65 pedig tisztán Telekire, a veresaljai egyházmegye 35 szavazatából 31 gróf Teleki, 4 Hegedüs Lórántot illeti. Tolna mind a 25 szavazatot Telekire adta, végül a solti egyházmegye 39 szavazattal tisztelte meg Telekit és kétfelével Hegedüs Lórántot. Gróf Teleki Józsefet a bizottság üléséről, valamennyi jelenlévő aláírásával ellátott táviratban üdvöztették. Az új főgondnok beiktatása az őszi kerületi rendes gyűlésen lesz.

— **Lausanneban** a keresztyén egyházak nagy egyhónapos világkonferenciát tartottak, melyet a különböző protestáns felekezetek tudományos, egyházi és társadalmi feladatainak letértyálására hívott össze a Hit és Rend szervezete. A nagy világgyűlésen a keresztyénség minden egyháza megjelent — kivéve a róm. kath. egyházat, — pedig arról az egységről tanácskoztak, melyet a katolikusok mindig sóvárognak — csak hogy a pápa uralma alatt. Valami biztos határozatra nem tudtak eljutni Lausanneban, de kialakult az a nézet, hogy a keresztyénség előfeltétele az érzésben, a Krisztus királysága előtt való meghódolásban rejtőző egység. A világkonferencián a többi között Csonkamagyarország protestánsait Ravasz László dr. dunamelléki, Antal Géza dr. dunántúli református püspökök és Naffay Sándor dr. bányakerületi evangélikus püspök, báró Kaas Albert egyet. felügyelő és Boér Elek egyetemi tanár képviselték.

— **Mit játszunk a nyáron?** Szó sincs róla, ezen a kérdésen nem akad meg egy gyermek sem, de mégis különös izgalmat és örömet jelent számára, ha új játékot tanul. Hogy melyek a legújabb játékok, amelyeket ma még senki se ismer, de amelyeket néhány hét múlva már mindenfelé fognak játszani a nyári napfényben, azt a „Tündérvásár“-ból lehet megtudni. A legkedvesebb gyermekujáság tarka tartalma mellett egymásután közli a legújabb játékokat is. Kérjen mutatványszámot a „Tündérvásár“ kiadóhivatalától, Budapest, V., Akadémia uca 10. sz.

ZONGORAÓRÁKAT ad kezdőknek és haladóknak református lelkész, a Nemzeti Zenede volt tanára, Szeged, Róna uca 8.

Szórványgyülekezetek.

Istentiszteletek sorrendje: Szeptember hó 4-én d. e. 10 órakor Kiskundorozsmán és d. u. 3 órakor Ujszegeden a Vakok Intézetében isetentiszteletet tart Bakó László lelkész. Ugyancsak 4-én d. u. 3 órakor Istentisztelet Deszken. Végzi Durkó Gábor hitoktatólelkész.

Szeptember hó 11-én, (vasárnap délelőtt) 10 órakor Kisteleken, délután 3 órakor Somogyitelepen és Szőregen lesz istentisztelet.

Nyugtázás. Megírtuk lapunkban, hogy egy pár lelkes Somogyitelepi asszonytesvérünk az ottani hívek között gyűjtést végzett egy urasztali terítő beszerzésére. Az új szépen himzett terítő a husvétii urvacsoara osztáskor vétetett először használatba. Köszönet illesse mindazokat, akik résztvettek a gyűjtési munkálatokban s akik jószívü adományaikkal bizonyították meg az anyaszentegyházuk iránti szeretetüket. De külön köszönet illesse a Domokos-családot s annak éppen egyik tagját, Domokos Amáliát, aki a terítő himzési munkáit elvégezte s a munkáért járó összeget a Somogyitelepi reformátusok számára beszerzendő harmonium-alapra ajánlota fel. — Isten látja övéit!

A terítőre adakoztak: (pengőben) Karakas Sándor 1, Ferenc Mihály —.40, Bakos Mihály 1, Széll Józsefné —.80, Simon Péterné —.48, Nagy Mhály 1.60, Nagy Ferencné 1, Aszalósiné —.40, Karsai Ferenc —.40, Füle Ferencné 1.20, Boros Andrásné —.80, Bus János 1, Varga Gyula 1, vitéz Kecs-keméti Sándor —.80, Tar Józsefné —.80, Savanya Imréné —.80, Rácz Ferencné 1.20, Lipcsei Jánosné —.80, Lipcsei László —.40, Selmeczi Béla —.80, Héjja Pálné 1.60, Szarka János —.80, Klány Ferencné 1.60, Tóth Józsefné 1.04, Maliczky G. —.50, Nagy Károlyné —.50, Vass Imréné 1.20, özv. Domonkos Lászlóné 1, Kováts József 1, Zsiros Lajosné 1, Molnár Imréné 2.40, Faragó Istvánné —.80, Olajos Sándor 1.20, Kádár Lidia 1.20, Gémesi Mihályné 1, Komlósi Jánosné 1, Kovács Sándorné 1.60, vitéz Farkas Józsefné 1, Jambrik Ferencné 2, Nagy Teréz 1, Gyuris Józsefné 1, Ökrös Sándorné 2, özv. Prokokovics Sándorné 1.

— Családi kör —

Hit a Megváltó Krisztusban: Erő.

Tizenegyedik hét, első nap. Minden megfigyelő előtt világos, hogy a világ nem szenved hiányt hitben. Van hit bőségesen; valamiben mindenki hisz és bizik. A Bibliában olvasunk olyanokról, akik „haszontalanban biznak” (Ézs. 59, 4.); olyanokról, akik „hazug beszédekben biznak” (Jer. 7, 4.); olyanokról, akik „az ő gazdaságuknak sokaságába biznak” (Zsolt. 52, 7.); és a Mester szomoruan beszél arról, hogy milyen nehézségekbe ütköznek azok, „akik a gazdaságban biznak”, amikor be akarnak jutni az Isten országába (Márk 10, 24.) Az ilyen bizó hit nélkülözhetetlen képessége mindenléleknek; ez az az erő, amellyel oda adjuk magunkat valaminek, ami megnyerte a lelkesedésünket, szeretetünket. Minden ember gyakorolja ezt a képességet, csak abban a különbség az emberek között, hogy milyen tárgyra irányul ez a hitük. És az emberi képességekkel való viszállás sohasem von magután gyakoribb és végzetesebb tragédiákat, mint amikor az emberek hitüket fordítják helytelen irányba. Ha már birtokunkban van ez a nélkülözhetetlen és hatalmas képesség, amellyel egyaránt fordulhatunk fenséges és alantos dolgok felé, érelődhetik-e bennünk komolyab elhatározás, mint ez: mivel valamibe okvetlenül hinnem kell és akarva, nem akarva hiszek is, a legmagasabb rangú tárgyat választom hitem számára. Ez az észszerű és komoly döntés fordítja a keresztyén ember figyelmét Jézus felé. Ő a legmagasabb rangú érték, amit csak ismerünk, ezért rászögezzük hitünket. Ez nem jelenti azt, minthogyha végeredményben nem Istenre irányulna a hitünk. Őreá irányul, mert hiszen Jézus, amint mondotta, az Ut és Őrajta keresztül ahhoz jut el hitünk, aki őt elküldötte. Amint Pál apostol kifejezte: „Ilyen bizodalunk pedig Isten iránt a Krisztus által van.” (II. Kor. 3, 4.) De a Jézusban való hit az előbbvaló, legigazabb és legellenállhatatlanabb módja annak, hogy bizalmunkat a legmagasabb rendű és legjobb valóságba vessük, amit ismerünk. Ennek az igazságnak a világánál megértjük, hogy miért nevezi János evangéliuma az ilyen hitet a legfőbb „cselekedetnek”, amit Isten tőlünk vár.

Munkálkodjatok nem az eledelért, a mely elvész, hanem az eledelért, amely megmarad az örök életre, amelyet az Embernek Fia ad majd nektek; mert őt az Atya peesételte el, az Isten. Mondának azért néki:

Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük? Felele Jézus és monda nekik: Az az Isten dolga, hogy higgyetek abban, akit ő küldött. János 6, 27—29.

Kegyelmes Atyánk! Dicsőségesen megjelentetted magadat nekünk Jézus Krisztusban, a Te szerelmes Fiadban. Ő benne megtaláltunk Téged, vagyis, inkább megtaláltunk Általad. Az ő élete által, az ő szavai és cselekedetei által, az ő küzdelmei és szenvedései által megtisztultunk a bűntől és felemelkedünk a szentségbe, mert ő benne feltártad előttünk a Te legbensőbb valódat és bevonsz bennünket a Te életteddel való közösségbe. Amint ott állunk az ő keresztyének tövében, vagy elkisérjük őt gyötrődésének kertjébe, a Te szivednek titka nyílik meg előttünk és a Te szeretetednek indulatait látjuk, amint busong a bűnösök és eltévelyedettek felett és keresi, hogy megtalálja őket. Soha senki nem látott Téged, de az ismeretlen világból eljött hozzánk az Embernek Fia, hogy megjelentsen nekünk Téged és most tudjuk a Te nevedet. Amikor Atyánknak nevezünk Téged a létnek titkai nem olyan félelmesek többé, terheink nem olyan súlyosak már és fájdalmainkba is öröm vegyül. A Te Fiad elhozta nekünk azt a vigasztalást, amelyre vártunk. Annak a bizonyoságnak vigasztalására, hogy a mi szenvedéseinkben Te is szenvedsz s a Te fájdalmaid is felölelik a mi kicsiny fájdalmainkat. Hadd sugározzon bele szivünkbe az a fény, mely az ő orcáján ragyog, hogy közölje velünk a Te dicsőségednek ismeretét, hogy elülze minden félelmünket, bűnünk, önvádunk és aggodalmunk sötétségét és a békeségnek, az erőnek és a szent szolgálatnak magaslatai felé kényszerítse életünket. A Krisztus nevében bocsátjuk Eléd ezt az imádságunkat. Amen. Mc; Comb. Sámuel.

Sveizi órák, ékszerek részletfizetésre is.
NAGY ÓRA- ÉS ÉKSZERJAVÍTÓ MŰHELY

TÓTH JÓZSEF
Kölcsey-uca 7. Képes árjegyzék ingyen.

Német és zongora órákat

igen előnyös feltételek mellett vállal külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett szegény egyetemi hallgató.
Magyar német szakos. Címe a Lelkészi hivatalban.

Angol bőrbutorok készítésében
specialista!

Machnik Gyula
kárpitós, díszítő és tapétázó
SZEGED

Kossuth Lajos sugárút 6. Telefonszám 965.

Sezlonok, diványok, matracok, gyermekkoosik, ottomán átvétők, hajlitott székek és függőnytartók nagy választékban.

Kárpitós és tapétázási munkák legelőnyösebben és legpontosabban készülnek.

Tisztíttassa és festesse
ruháit, szőrméit és szőnyegeit

Glöckner és Fianál

gőzerőre berendezett
vegytisztító és műfestő ipartelepén Szeged,

Iskola uca 27. szám.

Fogadalmi templommal szemben.

Versenyképes árak! Elsőrangú munka

Függönyök gőzkikészítéssel

Győződjön meg!

Telefon 2-69.

Telefon 2-69.

Varrógép, kerékpár és gyermekkocsik

legfinomabb kivitelben nagyon
olcsón részletre is kaphatók

Csekonits uca 5., Vajda Ernő divatáruházal szemben.

Kardos István műszerész

Speciális javító műhely.

Gyarmati Mihály

Elsőrendű uriszabósága és mindenféle sportsapka készítő üzeme, Széchenyi tér 3. szám.

Felelős kiadó a szegedi ref. egyházközség nevében: **Bakó László** lelkész

Hírlapkiadó- és Nyomdavállalat Részvénytársaság Szeged, Tisza Lajos körút 71. Telefon: 8—95.